

T. E. B. Üçüncü Fevkalâde Büyük Kongresi İle İlgili Notlar

Türk Eczacıları Birliği Üçüncü Fevkalâde Büyük Kongresi 27. Haziran . 1966 Pazartesi günü saat 10,30'da Cağaloğlu Ortaklar Han 4. ncü kattaki Toplantı Salonunda başladı.

Birlik Başkanı Nezh Ulagay'ın konuşması ile açılan Kongre'nin Riyaset Divanına Nevzat Özerdemli (Başkan), Nuri Gökşin (2. Başkan, Orhan Özkin (Kâtip) ve Baha Dilmen (Kâtip) seçildiler.

Merkez Heyeti Faaliyet Raporu, Bilanço ve Murakıp Raporlarının okunmasını müteakip muhtelif bölgelerden gelmiş olan delegeler söz alarak Rapor hakkında tenkitlerde bulundular.

İlk sözü alan Samsun Delegatesi Osman Arpacioğlu; Kanun tadili çalışmalarında bir ilerleme olmadığını, Rapor'da yer alan bazı çalışmaların geçen devre Raporunda da yazılı bulunduğunu, piyasadaki muadil müstahzarların bir fiat istikrarına ve eşitliğine sahip olmaması dolayısıyla Deontoloji'ye aykırı hareketlerin doğduğunu, bu sebeple yeni ilâç fiatları tekevvin sistemi dahilinde bütün ilâçların yeniden gözden geçirilmesine zaruret olduğunu, ifade ettikten sonra 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununun verdiği imkânla yurdumuza gelip yerleşmiş yabancı ilâç fabrikalarının hiçbir ciddi şarta bağlı olmıyan faaliyetlerinden yakınarak bu müesseselerin memleketimizin iktisadî şartlarına yararlı olmıyan çalışma şekil ve prensipleri ile memleketimizin iktisadî şartlarına yararlı olmıyan çalışma şekil ve prensipleri ile memleketimizi istismar etmekte olduklarını belirtti.

Osman Arpacioğlu'dan sonra öğle yemeği için verilen arayı müteakip söz alan diğer Delegeler, sırasıyla ve özette aşağıdaki konuşmaları yaptılar:

Semahattin Yula (İstanbul) - Üzüntü ile karşılanan Merkez Heyeti'nin Fevkalâde Büyük Kongre'ye gitme durumu

geçen Kongrece seçilen Delegationelere bu Heyeti murakabe imkânı vermiştir. Bu suretle Kanunun bir açık noktası daha ortaya çıkmıştır. Kongre Zabıtları sadece Delegationelere değil, bütün meslekdaşlara gönderilmiştir. Faaliyet Raporu teksir suretiyle değil, matbu olarak bastırılmıydı. Geçen kongre kararına rağmen meslekî Kanunlar tüm olarak değil, bazı maddelerin tadili şeklinde sevk edilmiştir. Eskiye nisbetle daha iyi basılmakta olan Pharmacia Dergisi'nin iki ayda bir neşri temin edilememiştir. Merkez Heyeti kadrosunda yeni ilâveler yapılması yetki dışı olmuştur. Mevcut kadro ile de gerekli çalışma yapılabilirdi. Büro'da ihtilâs yapan memura lüzumsuz derecede selâhiyet verilmiştir. Hadisenin muhasebeye intikâl ettirilmemiş olması dolayısıyla Birlik muhasebebi ile ilgisi olmadığı doğru değildir. İdare Heyetlerindeki işlerden kül olarak İdare Heyetleri mes'uldür. Zimmeti yapan himaye görmüştür. Bazı bahanelerle Adliye'ye verilmesini geciktirmiş ve izini kaybetmiştir.

Rapor'da Yardımlaşma Sandığından bahsedilmiyor. Bir meslekdaşımızın üzerinde çalıştığı Eczacılar Almanacağı konusunda Merkez Heyetince bir çalışma yapılmamıştır. Genel Sekreterlik için tefrik edilen ücret devamlı çalışma şartına bağlı olduğu ve bu şart yerine getirilmediği halde bu ödeme yapılmıştır. Gerek ihtilâsın incelenmesi ve gerekse Merkez Heyetinin hesaplarının tetkiki için bir Hesap Komisyonu kurulmalıdır.

Nusret Eşkinat (İzmir) - Bölgemizdeki bütün meslekdaşları dolaşmış ve kendilerinin sevgi ve saygularını getirmiş bulunuyorum. Merkez Heyeti ve Murakabe Heyetinin çalışmalarından dolayı tebrik ve teşekkür eder, ve ibra edilerek aynen çalışmaya devam etmelerini temenni ederiz. Faaliyet Raporu mütevazî fakat olgundur ve zamanında elimize gönderilmemiştir. Kanun çalışmaları

olumludur. Deontolojik kuralların mevcut olmaması yüzünden hazırlanan Protokollar akabinde bozulmaktadır. Aşı ve serumların ihtiyaç mahallerine gönderilmesi aksamaktadır. Yasağa rağmen işportalarda kinin satılmaktadır. Pharmacia çalışmalarını tebriğe şayandır. Eczacılık Fakültesine yardımı da şükranla karşılarız. Çine'deki muvazaalı eczanenin takibinde büyük müşkülâta maruz kaldık. İpnotik ilaçlar hakkında alınan karar yerindedir. Sosyalizasyon bölgesindeki çalışmalara iştirak ediyoruz. Sosyal Sigortalar Kanunu hakkında Danıştay'da açılan dava en olumlu bir yoldur. Müeyyide yetersizliği yüzünden muvazaalı eczaneler konusu ehemmiyetini aynen muhafaza etmektedir. Eczacı olmıyan ve hiçbir eczacının da tesiri altında bulunmayan Aydın Valisi Muammer Ülgen Paşa'nın mektubu çok enteresandır. Bu mektup ilgililere dağıtılmalıdır. Muvazaa, iskonto gibi konularda meslekdaşın % 80'i dimdik ayakta ve meslekî tesanüd içindedir. İstanbul dışındaki arkadaşlarımız burada yardımlaşma ve tesanüd beklemektedirler.

Hayriye Amâl (İstanbul) — Senerce tahakkukunu beklediğimiz Üniversite'ye yardım konusunun bu Devre gerçekleşmesini sevinçle ifade etmek isterim. Kendilerine müteşekkirimiz. Büyük bir hızla başlamışken sonra duraklayan bu faaliyetin devamını temenni ederiz.

(Usule müteallik görüşmelerden sonra)

Aydın Tansan (İstanbul) — Elimizdeki Rapor dev gibi meslekî problemlerin hiçbirine bir çare getirmemektedir. İş Kanunu ve Serbest Meslek Sosyal Sigortalar Kanunu çıkmak üzeredir. Ecza Depoları kendi kaderlerine bırakılmıştır. Mevcut tekevvün sistemi dahilinde millî ilaç sanayiinin inkişafına imkân yoktur. Yabancı sermayeli fabrikalar ise ezici bir hakimiyet kurmuşlardır. 1. Bölgenin yabancı sermaye hakkındaki raporuna hiçbir reaksiyon dahi gösterilmemiştir. Çalışmalar plânsızdır. Bugün halkımız 575 kuruşluk bir ilâca 15 lira ödemek taka-

tinde değildir. Bu gibi konular matbuata kadar intikâl etmiştir. Yardımlaşma Sandığı konusu Rapor'da hiç yer almamıştır. İhdas edilen Sosyal Grup Sigortasına giren meslekdaş ilerde Yardımlaşma Sandığının kurulması halinde iki taraflı sigortalama durumunda kalacaktır. Anlaşmıştır ki noksanlık, yetersizlik sadece zihniyet yönünden değil, ehliyet yönünden de varittir.

Mahmut Akan (Adana) — Protokol hadisesini ve perakendeci eczacının kârının arttırılması konusunu ele alalım. Perakendeci kârının arttırılması meseleyi halledecek midir? Kâr artışı nisbetiyle eczane adedi çoğalması paralel olacaktır. Bunun yegâne çaresi eczane açımını bir plâna bağlayan sistemin ihdasıdır. Bu Kanun veya Talimatname mevzuu da olsa acilen halledilmelidir. Oda Bütçelerinin kifayetsizliği ile meşgûl olmalıdır. Pharmacia dergisi gayri muayyen zamanlarda çıktığından meslek haberleri aylık bültenler halinde Odalara duyurulmalıdır. Merkez Heyeti yerli ilâcın tarifini yapmalıdır. Sağlık Bakanlığı kararına rağmen Adana'daki yer değiştiren sigorta eczanesi kapatılmalıdır. Arabalar içinde sahte kininler satılmaktadır. Bozuk olduğu tesbit edilen müstahzarlarla gerektiği şekilde ilgilenilmemektedir. Üniversite'nin Kontrol Lâboratuarı bu gibi hallere bir son verecektir. Üniversite'ye yapılan yardım çok yerinde olmuştur.

Başkanlıkca, yeniden bir Heyet kurulup malî durumun gözden geçirilmesi şeklindeki teklifin oya konularak reddedilmesinden sonra İdare Heyeti adına söz alan Rıdvan Özerler; yapılan tenkitlerin bir kısmı ile ilgili izahlarda bulundu.

— Osman Arpacıoğlu'nun geçen Rapor'da da yer aldığını bildirdiği üç konu her iki devreye ait olduğundan her iki Rapor'da da bu konulara yer verilmiştir. Birliğimizin üç defa yapılan Fevkalâde Kongreleri sebep ve gaye yönlerinden birbirinden farklıdır. Birincisi o zamanki Sağlık Bakanlığı ve Umum Müdürlük ile ilişkilerin iyi gitmesine bir reaksiyon olarak bazı üyelerin Heyet'den istifası

sebebiyle, İkincisi ise Kurucu Meclise bir temsilcinin seçilmesi maksadıyla yapılmıştır. Şimdi içinde bulunduğumuz Üçüncü Fevkalâde Büyük Kongrenin gayesi ise evvelâ bir kanunî icabı yerine getirmek ve ikincisi de tebriyeyi zimmet etmektir. Heyetimizden vaki istifalar dolayısıyla hasıl olan boşluğun yedekler ile doldurulmaması muvacehesinde bu Kongreye gidilmiştir. Kongre zabıtları Kongreleri müteakip neşredilen mecmualarda yer almakta ve bu yolla bütün meslekdaşlara duyurulmaktadır. Bu sebeple zabıtların sadece delegelere ve Odalara gönderilmesiyle yetinilmiştir. Faaliyet Raporumuzun Fevkalâde Büyük Kongrelerde Delegelere ulaştırılması bu Kongre kararının verilmesiyle Kongre tarihinin çok yakınlığı dolayısıyla son derece müşkül olmuştur. Rapor'un Heyet'de okunmasıyla teksir edilip Delegelere gönderilmesi iki gün içine sığdırılmıştır. Pharmacia dergisinin mündericat ve kalitesini bu seviyede muhafazasını temin güçlüğü sebebiyle bu mecmuanın ancak üç dört ayda bir neşrine imkân bulabiliyor.

Eczane kârlarının artırılmasının bu problemden başka meseleyi halletmeyeceği doğrudur. Büyük Kongrece bu kâr mevzuu bir vazife olarak Merkez Heyetine verildiğinden bu vazifenin ifasına çalışılmıştır. Eczane açılımlarının bir plâna bağlanması problemini Kanun konusu olması dolayısıyla yönetmelik tadili suretiyle halline imkân yoktur. Meslek haberlerini aylık bültenler halinde duyurulması temenni edilmekle beraber Pharmacia dergisinin daha sık ve zamanında çıkartılması bu meseleyi en iyi şekilde halledecektir.

Nezih Ulagay (İstanbul) — Demokraside tenkit esas olduğuna göre olumlu ve yapıcı tenkitlerin hiçbirinden alınmış değiliz. İki maddelik Kodeks Kanunu bir türlü çıkartılamamakta iken bütün mesleki kanunlarımızın tüm olarak tadili projesiyle Meclis'e gitmeye imkân yoktur. Şimdiye kadar hazırlanan Kanunların redaksiyonlarının kifayetsiz olması yüzünden çektiğimiz sıkıntılar ortadadır. Bu sebeple Devremiz zarfında bu Kanun-

ların en büyük Hukuk Otoritelerinin tetkikinden geçirilmesi temin edilmiştir. Kinin sıkıntısının sebebi Rodezyadaki harp durumu ile ilgilidir. Eczacılık Fakültesine yardım kampanyasının Türkiye çapında genişletilmesi çok yerinde olur. Ecnebi sermayenin bizlere tefevvuk ctmeleri Kanunun kendilerine verdiği çok geniş imkânları kullanmaları sebebi- ne dayanmaktadır' Patent sistemi Rusya'ya kadar her yerde caridir. Patent anlaşması garba açılan bir kapıdır. Bugün patenti tanımamamızın verdiği imkânlardan istifade edelim. Amma bizi geçer kuvvetlerin varlığını da unutmayalım. Büro'da suistimâl yapan memura kolaylık göstermeden konunun üzerine adamakıllı eğildik. Emniyeti suistimâl takibinden evvel birşeyler alabilmek için çabaladık. Para bulması için kendisine bazı mehil tanımaya zaruret hissettik. Meslekdaşlarını tek tek dolaşan Nusret Eşkinet arkadaşım cidden olumlu bir çalışma yapmıştır. Problemlerimizde azlık olmamız dolayısıyla teraziye konulduğunda ağırlığımız bir varlık gösterememektedir. Adeden az olan ecnebi sermayenin piyasa durumu % 60, milli sermaye ise ancak % 40'dır. Piyasanın bu durumunda depo ve eczane münasebetlerinde bir keşmekeş doğmuştur. Genç meslekdaşlarımız sanayi yerine eczane açma yolunu seçmektedirler. Menfaatlerin çarpıştığı konularda bir nizam tesis edilememektedir. Büyük bir hüsnüniyetle yapılan protokollar daha yapıldığı anda bozulmaktadır. Mahmut Bey'in ifade buyurduğu hatalı imalat cidden mühim bir konudur. Bu gibi hataların bilhassa isim yapmış geniş teşkilâtlı firmalar tarafından yapılmaması gerekirdi. Kendileri ikaz ve tenkitlerinde haklıdır.

Halit Tüzüner — Arkadaşlarımızın tenkitleri demokratik nizam içinde gelecek Heyetlerin çalışmalarına rehber olmuştur. 1967-1972 Özel Sektör Plânına mesleğimizi ilgilendiren kısmın da dahil edilmesiyle bu hususta kurulan Komisyon'a Heyetimizce iştirak edilmiş ve bir ilmi Heyete Özel Sektör Raporu hazırlanması tevdi edilmiştir.

Merkez Heyetinin Hukuk Müşaviri, Hukuk Müşaviri olmayan Odalar'ın bu gibi meseleleri ile ilgilenebilecek bir arkadaşımızdır. 6197 sayılı Kanun'un maddel 20. nci maddesine eczane açımını düzenliyen bir plân hükmü konulmuştur. Sayın Akan arkadaşımız'ın talep ettiği millî ilâcın tarifi, Merkez Heyetinin anladığı mânada; millî ilâç, formülü tamamen millî müesseseler tarafından hazırlanan, lisansı da ihtiva etmeyen, sadece Türkiye'de geliştirilmiş, yaratılmış ilâçlardır. Ancak memleketimizde araştırma henüz garp seviyesine ulaşmadığı için garp medeniyetinin buluşlarından istifade etmek için lisanslı ilâçları da ruvayalite anlaşması halinde yapmak gereklidir. Sosyal Sigortalar Kanunu konusunda Bakanlar seviyesinde yapılan bütün teşebbüsler neticesiz kalmıştır. Bu durumda tek yol müruru zamana uğramadan Çalışma Bakanlığının kararının iptali için Danıştay'a müracaat yolu olarak gözükmüş ve bu müracaat yapılmıştır. Bu tedbir, hadisenin Meclis'e, Başbakan'a ve Reiscumhur'a intikâl ettirilmesine mani değildir. Merkez Heyetince kabûl ve takibi yapılan protokol sadece eczane kâr hadlerinin % 35'e çıkartılması ve bu şartta bağılı olarak direk satışların kaldırılması esasına müstenid olan protokoldür. Merkez Heyetinin bir diğer hizmeti de ilâç hammaddesi fiatlarının kontrolü işlemdir. Bu hizmetin şumulü günden güne artmış ve Merkez Heyeti 6 ay içinde 12.765 fatura ve 400 beyanname tetkik etmiş ve 340.000 lira bir tahsilât yapmıştır. Bu kadar geniş çapta bir hizmetin ifası için iki kişinin kâfi gelmiyeceği hakikattir. Kadro takviyesine bu zaruretle gidilmiştir. Cari sisteme göre hammadde veya ambalâj maddesi yekûnlarında vaki fiat iniş ve çıkışları % 20 nisbetini aşmadığı takdirde fiat değiştirilmemektedir. Bu sebeple bu nisbete tekabül eden fiat farklılıkları benzer müstahzarlarda görülmektedir. Yeni fiat tekevvin sistemi bu mahzuru izale edecektir.

Faruk Onger (Murakıp) — Heyetimizce huzurunuzda 1965 Merkez Heyeti malî devresine ait, aynı Heyetin 31. Ma-

yıs. 1966 tarihi itibariyle çıkartmış bulunduğu hesaba ait ve Merkez Heyetinde gelişen bir memurun suistimaliyle ilgili olmak üzere üç Rapor getirtilmiştir. Bu Raporlar günlerce yapılan tetkike müstenittir. Rakamlar ve müsbet evrak raporlara esas alınmıştır. Tam bir bitaraflık içinde kanaatimiz belirtilmiştir. Suistimâl konusunda Merkez Heyeti vazifesini geç olmakla beraber yapmış, meseleyi Adliye'ye intikâl ettirmiştir. Bu, Merkez Heyetinin mes'uliyeti vardır demek değildir. Merkez Heyeti bu hadiseye hiçbir suretle iştirak etmemiştir. Sadece parayı kurtarmak düşüncesiyle Adliye'ye intikâl ettirmiştir. Genel Sekreter'e murakabesi bize ait değildir, 1965 Bütçesinde kadro yönünden uygunluk vardır ve hattâ tasarruf yapılmıştır. Biz 8 senedir bu Heyette bir Murakabe sistemi kurduk. Eminiz ki bizden sonrakiler bu sistemi devam ettireceklerdir.

Semahattin Yula — Gerek zabıtların bütün meslekdaşlara gönderilmemesi ve gerekse Faaliyet Raporu'nun baskılı olarak hazırlanmaması hususlarındaki tenkitlerimiz sadece Kongre görüşmelerinden bütün meslekdaşların haberdar olmalarını temin maksadıyla idi. Pharmacia dergisinin normal çıkması için konan kadro ihdas edilse idi, mecmuanın muntazam neşri mümkün olurdu. Büyük Kongremiz Merkez Heyetini artan mesaisini gözönüne alarak yeni kadrolar ihdas etmiştir. Umumi Kâtip vazifesini tam olarak yapsa idi ayrıca kadro ihdasına lüzum kalmaz idi. Merkez Heyeti Yüksek Heyetinize tesbit edilen kadronun dışında yeni bir memur alamaz.

Faaliyet Raporunun yukarıda özetlediğimiz şekilde tenkidi ve verilen cevapları müteakip Başkanlıkça İdare Heyetinin ve Murakabe Kurulunun Raporları ve Merkez Heyetinin ibrası oya arz edildi ve Semahattin Yula'nın her iki ibraya da katılmadığı beyanı ile mezkûr Heyetler ibra edildi.

Kongrenin ikinci gücü 28. Haziran. 1966 Salı günü saat 10'da İkinci Başkan Nuri Gökşin'in Başkanlığında

açıldı. İlk olarak Eczacılık Fakülteleri müfredat programlarına fabrika eğitim ve stajının ithalinin temini, Gıda Analizleri dersinin programlara konulması, 6224 ve 6197 sayılı Kanunlar ve memleket menfaatleri muvacehesinde yabancı sermayeli ilâç sanayiinin durum ve tutumlarının incelenmesi ve neticenin Hükümet'e arzı hususlarının bir Kongre kararı halini alması tekliflerini havi takrirler okundu. 7. Devre Merkez Heyeti Üyelerinin istifa mektubunun okunmasını müteakip seçime geçildi. Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan seçimlerin tasnifi esnasında dilekler faslında söz alan Yula; Murakabe Kurulunun evvelce gönderilmeyip bu Kongrede okuduğu ek Raporunun teksir edilerek bütün Delegelere gönderilmesi, Kanunların tümü üzerinde çalışmaların yapılması, eczane kâr hadları çalışmalarının kanun tadili çalışmaları arasına sokulması, ithâl fiyatları tetkikinde memleket menfaatlerinin gözönünde bulundurulması ile yurdun o anda o maddeye ihtiyacı olup olmadığı hususunun incelenmesi temennilerini açıkladı. Selâhattin Tandal'ın muassal Kanun tadil tekliflerinin uğrıyaçağı müşkülâtı açıklayarak Merkez Heyetince hazırlanacak tadil tasarılarının bütün meslekdaşlara dağıtılması ve bu suretle konunun Parlamento Üyelerine daha geniş ölçüde duyurulması şeklindeki teklifini müteakip Başkan Özerdemli Parlemtentoda mesleğimizin temsilcisi olarak karşılaştığı müşkülleri açıkladı ve dâvalarımızın Parlemtentoda Üyelerine be-bemahâl duyurulması temennisini akset-

tirdi. Bilâhare söz alan Osman Arpacioğlu; bu kongrede varılan neticenin gurur verici olduğuna işaret ederek millî ilâç sanayiimizin kalkındırılması için plânlı ve programlı bir çalışmaya ihtiyacımızın olduğunu belirtti ve bu işlerin hekim, eczacı ve Hükümet yönlerinden organize edecek bir Organ'a hissedilen ihtiyacı belirtti.

Bu hususta eczanelere de vazife düş-tüğünü tebarüz ettiren Arpacioğlu; eczane vitrinlerinin millî ilâç sanayii müstahzarlarına ait pankartlarla tanzimi, eczanelerdeki divers satışlarda mümkün olduğu kadar millî ilâç satılması tavsiyelerinde bulundu.

Dileklerin görüşülmesi esnasında devam eden tasnifin alınan sonuçları Başkanlıkça aşağıdaki şekilde açıklanarak yapılan kapanış konuşması ile Üçüncü Fevkalâde Büyük Kongre nihayete erdi.

Merkez Heyeti Seçim Sonucu

Aydın Tansan	26 Oy
Nezih Ulagay	26 Oy
Süheylâ Ulutaş	24 Oy
Rıdvan Özerler	24 Oy
Dündar Özbay	18 Oy
Talât Özhan	18 Oy
Şeref Ünlü	14 Oy

Bilâhare İdare Heyetinin kendi arasında ve Kongre İkinci Başkanı riyasetinde yaptığı görev taksiminde Başkanlığa Nezih Ulagay, İkinci Başkanlığa Aydın Tansan, Genel Sekreterliğe Rıdvan Özerler, Muhasipliğe Şeref Ünlü ve Veznedarlığa Talât Özhan getirildiler.